

ISO 500'de
en fazla zarar
KAMUNUN

Sayfa
5

ISO 500: Kamuda zarar da borçlanma da katlandı

Zarar eden ISO 500 kuruluşları içerisinde kamu kuruluşları olumsuz ayrıştı ve zarar yüzde 166 oranında yükseldi. Kamu kuruluşlarının borçları da yüzde 94.3 arttı

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Meclisi Haziran ayı olağan toplantısını gerçekleştirdi. "ISO 500 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar ve Çözüm Yolları" ana gündemi ile toplanan Meclis'e, ISO Danışmanları Can Fuat Gürleşel ve Erkin Şahinöz ile İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Ekren de konuk olarak katıldı.

UZLAŞI VE SABIR

Meclis'in açılış konuşmasını yapan ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçevan**, koalisyon görüşmelerine ilişkin olarak, "Türkiye uzlaşmayı, uzlaşarak iş yapmayı, bir noktada buluşmayı, farklı fikirleri bir havuz içerisinde değerlendirerek verimli neticeler elde etmeyi başarmanın da örneğini bu dönemde göstermek zorunda. Bu nedenle bu müzakere süreci özellikle tüm sosyal çevreler tarafından sabırla izlenmeli. Pazarıklar belli bir olgunluğa gelene kadar da tüm siyasi partilerimize ve liderlerimize anlayışla yaklaşılması gerektiğinin altını çizmek istiyorum" dedi.

Üretici fiyatlarındaki artışın önümüzdeki aylarda tüketici fiyatlarını da yukarı yönlü etkileyebileceği uyarısı yapan Bahçevan,

"Bu gelişmeler sanayicinin maliyet yükü ve rekabet gücü açısından olumsuz olmanın yanı sıra yakın dönemde faiz oranlarında bir gevşeme olasılığını da azaltıyor" değerlendirmesi yaptı.

ZARAR KATLANDI

ISO'nun Meclis toplantısında "ISO 500 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar ve Çözüm Yolları" konulu bir sunum gerçekleştiren Eski FED Araştırma Grubu Direktörü ve ISO Danışmanı ekonomist Erkin Şahinöz, 2014'te kamu kuruluşlarının nasıl kötü yönetildiğini ortaya koydu. ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014 rakamlarında kamu ve özel sektör arasındaki ayrışmanın dikkat çekici olduğunu ifade eden Şahinöz, sunumunda "2011-2013 yıllarını kapsayan dönemde ISO 500 içinde 13 kamu kuruluşu vardı. Kamu kuruluşu sayısı 2014 yılında 11'e düştü. 2014 yılında ISO 500'de özel sektör kuruluşlarının kârında yüzde 36 artış yaşanırken, kamu kuruluşlarının kârı yüzde 63.2 azalmış. Zarar eden ISO 500 kuruluşları içerisinde de kamu kuruluşları olumsuz ayrışmış. Zarar eden özel sektör kuruluşlarının zararları azalırken, zarar eden kamu kuruluşlarının zararları yüzde 166 yükselmiş" değerlendirmesinde bulundu. Top-

Istanbul Sanayi Odası Meclisi Haziran toplantısını gerçekleştirdi.

lam borçlarda da tablonun benzer olduğunu ifade eden Şahinöz, özel kuruluşların finansal borçlarındaki yüzde 11'lik artışa karşın kamu kuruluşlarının finansal yükümlülüklerinin yüzde 94.3 oranında arttığına dikkat çekti.

Benzer şekilde, özel sektör kuruluşlarının özkaynaklarını yüzde 11.3 büyütürken, kamu kuruluşlarının özkaynaklarının yüzde 6.6 eridiğine işaret eden Şahinöz, "Sonuç olarak, faktör fiyatları baz alınarak hesaplanan net katma değer artışı özel sektörde yüzde 16 olarak gerçekleşirken kamu kuruluşlarının net katma değerinde yüzde 65.8 gerileme olmuş. Kamu kuruluşlarındaki negatif performansın ISO 500'un manşet rakamlarını bozduğu görülüyor" dedi.

ISO 500'deki kamu kuruluşları:

DÖNEM KÂRI/ZARARI	2014
1-EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş.	-2.5 milyar TL*
2-Türkiye Şeker Fabrikaları	-197 milyon TL
3-Türkiye Petrolleri	839 milyon TL
4-Eti Maden İşletmeleri	1 milyar TL
5-Türkiye Kömür İşletmeleri	-43 milyon TL*
6-Çay İşletmeleri	12 milyon TL
7-Soma Elektrik Üretim A.Ş.	116.6 milyon TL
8-Makina Kimya Endüstrisi	5.7 milyon TL
9-Et ve Süt Kurumu	-91 milyon TL*
10-Türkiye Taş Kömürü	-580 milyon TL
11-Türkiye Lokomotif ve Motor San.	3.7 milyon TL

*2014 yılı faaliyet raporları dikkate alınmıştır.

Sanayici “acı itirafları”nı rakamlara döktü

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Meclis Başkanı **Zeynep Bodur** ile Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, babalarından devraldıkları firmaları yönetiyorlar. Yani, Türk sanayicilerinin ikinci kuşağını temsil ediyorlar. Bunu yaparken İSO'yu da yönetiyorlar.

İkisi de sanayinin içinde büyüdü. Geçmiş ve bugünü biliyorlar.

İSO'nun bu ayki meclis toplantısını, listeleri geçenlerde açıklanan 500 büyük firmanın aynasına bakarak ekonomi ve sanayimizdeki **ana sorunlar** ile **çözüm** yollarna ayırdılar.

Açık yüreklilikle Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun röntgenini uzmanlara çekirdiler. Ve **“Durumumuz budur”**

dediler. 1967 yeni üye ile 17 bin 680 üyeye ulaşan İSO şirketlerindeki **“finansal erime”** net olarak ortaya çıktı.

İSO'nun iki danışman uzmanı **Can Fuat Gürlele** ile **Erkin Şahinöz**, bilimsel biçimde analiz ettiler. 2010 ile 2014 yılları arasında yüksek büyümenin düştüğü döneme bakıldığında net satışlar ve kârlılık eksi rakamlarda, öz kaynaklar da erimiş.

Bizim en az yüzde 5 büyümemiz gerektiği de böylece ortaya çıktı.

Sizi rakamlara boğmak istemiyorum ama firmalar, daha çok satış yapar görünse de **etkili** katma değer yok. İşgücü **verimliliği** de yok. Şirketler henüz hafif teknoloji den yüksek teknolojiye geçememişler. Başta ilaç çoğu sektörde performanslar düşmüş.

Büyük dönüşüm hayal

Bodur ile **Bahçivan**, önemli tespitler yaptı. 500 büyük firmanın mali yapısının ve faaliyet kârlılığının giderek erozyona uğradığını söyleyen Bodur, **“Bu erozyon sanayide yapmamız gereken büyük dönüşüm için güç kaybetmemize neden oluyor”** dedi.

Hani, Başbakanlık dönemini anlatırken Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan** sık sık **“Bizim dönemimizde 1'e 5 kazandı”** diyordu ya, sanayicileri dinleyince bırakın 1'e 5 kazanmayı çoğu **“bıçak sırtında”** yaşıyor.

İSO 500'ün ilk 10 veya 20 firmasının durumu öyledir ama yüzde 90'ı küresel rekabet liginde mücadele eden yoksun. Sermayeleri yetersiz, şirketler küçük ve yaşlanmış, yüksek teknolojiye erişememişler. Dünyada olmayan yepyeni bir ürün üretmiyorlar. Keşif, icat ve inovasyonda her şey **lafta** kalıyor.

Eski başkanlardan **Hüsamettin Kavi**'nin dediği gibi **“Ne araştırma, ne de fizibilite var.”** Kafaya göre karar alıyorlar.

Sözde markacılık oynuyoruz

Bodur anlattı... 500 büyük işletmeyi tek bir şirket sayarsak ancak **180 milyar dolarlık** bir üretimden satışa ulaşabiliyor. Bu sonuçta **“500 Büyük”**'ün satışları tek başına ancak ABD'li Apple'ı yakalayabiliyor.

Dahası var. Küresel güç olmayı hedefliyoruz ama Türkiye'nin **100 değerli markasının** toplam değeri ancak **35 milyar dolar** ediyor. Oysa tek başına Güney Koreli Samsung'un marka değeri **81 milyar dolara** ulaşiyor.

Bu sözler, Bodur'un itiraflarını içeriyor. **“Marka olduk, dünyaya mal satıyoruz”** diye övünen iş insanları, demek ki öзде değil **sözde** markacılık yapıyorlar.

Sanayideki büyük fotoğraf böyle. 13 yıllık tek başına iktidar döneminde büyük ve çlgün projeler yapmakla övünen AKP de **sanayi** adına dönüşüme pek ilgi göstermemiş.

Rıza Sarraf nefreti

Sanayiciler iğneyi kendilerine çuvaldızı da başkalarına batırırken, en büyük ihracatçılar listesine giren ve devlet büyüklerinden ödül alan **Rıza Sarraf**'in adını bile duymak istemiyorlar.

Odakule'deki İSO Meclisi'ne girenken karşılaştığım birçok iş adamı Sarraf nefretini dile getirdi. Artık, sanayiciler umdu yeni hükümete bağlıyor Meclis Başkanı Bodur **“Çözüm, çözüm, çözüm”** dedi ve ekledi: **“1970'lerin, 1990'ların memleketi çürüten, farklı ajandalara sahip, enerjimizi emen samimiyetsiz koalisyonları tekrar yaşamak istemiyoruz. Bu nedenle partilerimizin güçlü bir icraat koalisyonu kurmasını talep ediyoruz. Türk siyasetinin de artık bu olgunluğa eriştiğine inanıyoruz.”**

PERİHAN ÇAKIROĞLU
pcakiroglu@bugun.com.tr

Serol
Acarkan

ZARRAB'A ÖDÜL İÇİMİZİ ACITIYOR

İstanbul Sanayi Odası'nda bir araya gelen sanayicilerin kendi aralarındaki birinci gündemi Zarrab'ın ödülü oldu. Meclis üyesi Serol Acarkan, "Yüzlerce başarılı ve namuslu sanayici dururken, böyle birine ödül vermesi içimizi acıtıyor" dedi

Ülke gündemini bir haftadır meşgul eden 17-25 aralık yolsuzluk operasyonunun bir numaralı ismi İranlı işadamı Rıza Zarrab'a 2 bakanın ödül vermesi **İstanbul Sanayi Odası** haziran ayı meclis toplantısında da konuşuldu. Birçok iş adamı konudan duyduğu rahatsızlığı sohbet anında dile getirirken meclis üyesi Serol Acarkan konudan duyduğu rahatsızlığı meclis kürsüsünde paylaştı. Acarkan, "Buradan benim içimi acıtan konuyu paylaşmadan geçmek istemiyorum. Geçen hafta ne iş yaptığını bile tam olarak bilmediğimiz birinin 2 bakandan ödül alması buna karşın birçok namuslu, başarılı ve ülkesine istihdam sağlayan iş adamlarının ödüllendirilmemesi bizi üzdü" şeklinde konuştu.

Sanayiciye özkaynak uyarısı

Geçtiğimiz hafta açıklanan 500 büyüklere ilişkin rapor da meclis toplantısında masaya yatırıldı. Şirketlerin geçtiğimiz yıllarda özkaynak kullanmak yerine ucuz finansmanla yeni yatırım yapmasının avantajlarını yaşadığına dikkat çekilen toplantıda **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**, sanayicinin kârının yarısını finansman giderine harcadığını söyledi. **İSO** Danışmanı Can Fuat Gürlesel ve Erkin Şahinöz de özkaynak vurgusu yaptı. Gürlesel, "Daha az özkaynak kullanarak rekabetçi olamayız. 2004'te sanayici yatırımlarının yüzde 54,5'ini özkaynaklarıyla yaparken bu rakam 2010'dan itibaren yüzde 50'nin altına gerilemiş durumda" bilgisini verdi.

Ucuz finansman kalmadı

Finansmanın pahalılaşmasına dikkat çeken Erkin Şahinöz de iş dünyasını ilgilendiren piyasa faizinin yükseldiğini, yabancı sermayenin geliş

Emine
AÇAR

İSTANBUL

Adalet yeniden güven isteniyor

■ İşadamlarının kurulacak olan koalisyonla ilgili de istekleri oldu. Listenin başına Türkiye'yi ileriye taşıyacak güçlü koalisyon yerleşti. Adalet sistemindeki güven kaybına da vurgu yapılan toplantıda, yeni hükümetin mutlaka halkın güveninin kalmadığı adalet sistemini güvenilir hale getirmesi gerektiği söylendi.

Ben oğlumdan daha iyi eğitim aldım

■ Toplantıda konuşan **İSO** eski başkanlarından Hüsamettin Kavi de eğitime vurgu yaptı. Kavi, "Ben ve benim neslimdeki kişiler iddia ediyorum oğullarımızdan ve kızlarımızdan çok daha iyi eğitim aldık. Aldığımız eğitim kalitesi çok iyiydi. Bizlerin aldığı eğitim yeni nesilde olmadığı için katma değer yaratamıyor ve inovatif ürün geliştiremiyoruz. Son 20-25 yıldır eğitim için bir şey yapmadık. Evirdik çevirdik. Ama kaliteyi iyice düşürdük" şeklinde konuştu.

hızının azaldığını ve dövizin yukarı yönlü hareketinin beklendiğini söyledi. Şahinöz FED riskinin de henüz fiyatlanmadığına vurgu yaparak sanayiciyi yeni dönemde borçla yatırım yapmamasını konusunda uyardı.

Kendini gizleyen şirket sayısı artıyor

İSO 500 verilerinde kendini gizleyen şirket sayısının artması da toplantının dikkat çeken ayrıntıları arasında yer aldı. Can Fuat Gürlesel, bu veriyi yakından takip etmekte fayda olduğunu söyledi. 500 büyük içinde özkaynak rakamını açıklamak istemeyen şirket sayısı 2000'de 20'yken sayı 2014'te 200'e çıktı. Aynı sürede katma değerini açıklamak istemeyen şirket sayısı 19'dan 245'e, toplam aktiflerini açıklamayan şirket sayısı 20'den 169'a, dönem kârını açıklamayan şirket sayısı 25'ten 245'e ihracat rakamlarını açıklamayan şirket sayısı 96'dan 140'a ve istihdamının bilinmesini istemeyen şirket sayısı 22'den 173'e ulaştı.

ISO: Kârların yarısı finansmana gidiyor

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinde 2015'in ilk çeyreğinde yüzde 2.3 olarak gerçekleşen büyümede, dış talebin büyümeye negatif etki yaptığını ihracatın, sanayi üretiminin ve yatırımların ise zayıf seyrettiğini ifade etti. Sanayi kuruluşlarının faaliyet kârlarının yarısının finansman giderlerini karşıladığına vurgu yapan Bah-

çivan, mart ve nisan aylarında sanayi üretiminde görülen artışın yanı sıra kapasite kullanım ve tüketici güven endeksindeki kısmi toparlanma ve ekonominin üretimle yatırım tarafında iyileşme olduğuna dikkat çekerek, "Mevcut veriler ve devam eden riskler altında 2015'te Türkiye ekonomisi için yüzde 2,5-3 civarında bir büyüme tahmini yapmak mümkündür" dedi.

İSO, sanayide 2 sorun için 2 proje başlattı

İSO, sanayide 'katma değer odaklı üretim'e geçiş ve kârları eriten ağır finansman giderleri için İstanbul Ticaret Üniversitesi ile proje başlattı

Geçtiğimiz hafta açıklanan **İSO 500** sonuçlarını değerlendiren **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, sanayide rakamlara da yansıyan temel sorunlara çözüm için İstanbul Ticaret Üniversitesi ile iki alanda işbirliği başlattıklarını söyledi. Büyük kuruluşlarda Ar - Ge harcamalarının binde 7.4 düzeyinde olduğuna dikkat çeken Bahçivan, birinci çalışmanın bu konuda olduğunu, üniversite ile "katma değerli üretim

odaklı" sanayi yapısını geliştirmek için, "Sanayi Politikaları ve Kalkınma Merkezi" kurma çalışmalarını yürüttüklerini açıkladı. Bahçivan, ikinci işbirliği alanının da finansman konusunda olduğunu, yine Ticaret Üniversitesi ile 'Finansal İnovasyon' konusunda çalışacaklarını söyledi. Bilindiği gibi **İSO 500** sonuçları, "finansman giderlerinin sanayicinin kar ortağı olduğunu" ortaya koymuştu.

HABERİN DEVAMI /09

İMZALANAN PROTOKOL MEYVELERİNİ VERİYOR

İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Ekren, **İSO** ile ortak çalışmalar hakkında bilgi verdi. Prof. Dr. Ekren, "İSO ile imzalanan protokol meyvelerini vermeye başladı. Üniversite bünyesinde kurulan Sanayi Politikaları ve Kalkınma Merkezi'nde sanayi politikalarına ilişkin küresel trendleri izleyip sanayicinin nasıl stratejik tepki vermesi gerektiği yönünde çalışmalar yapacağız" dedi.

İSO MECLİS BAŞKANI ZEYNEP BODUR OKYAY: SAMİMİ KOALİSYON LAZIM /09

ASO BAŞKANI NURETTİN ÖZDEBİR: PARTİLER, ÜLKE ÇIKARLARI İÇİN UZLAŞMALI /09

ISO, sanayide "2 sorun" için 2 işbirliği başlattı

Baş tarafı 1. sayfada

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi haziran ayı olağan toplantısı, "ISO 600 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar ve Çözüm Yolları" gündemi ile gerçekleştirildi. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, açılıшта yaptığı konuşmada, sanayinin temel sorunlarına değindikten sonra bu sorunların çözümü için İstanbul Ticaret Üniversitesi ile yaptıkları 2 alanlı işbirliğini anlattı. Bahçivan, şöyle dedi: "Türkiye sanayisinin hantal boyutundan ileri teknoloji kullanan ve Ar-Ge alt yapısını güçlendiren bir yapıya dönüştürülmesi gerekiyor. İşbirliğimiz, sanayi firmalarının küresel rekabet yarışında geri kalmamasına katkı sağlayacak. İstanbul Sanayi Strateji Bölgesi'nde sanayinin küresel rekabet gücünü artırmak üzere önerdiğimiz 18 strateji arasında, üniversite-sanayi işbirliği ile ileri teknoloji kullanımının artırılması da vardı. Geçen hafta açıkladığımız ISO 500 Büyük Kuruluş - 2014 yılı verileri gösterdi ki sanayi kuruluşlarının Ar-Ge ve teknoloji yoğunlukları açısından önekinde oldukça uzun bir yol var. 500 Büyük Kuruluşun Ar-Ge harcamalarının irtiminden satırlara oranı binde 74 gibi düşük düzeyde iken, yüksek teknolojilerin yaratılan katma değer içindeki payı ise sadece yüzde 3.2 oldu. Bu sonuçlar, Türkiye'nin ihtiyacı olan istikrarlı büyümenin, katma değerli üretim odaklı olması gerektiğini net bir şekilde ortaya koyuyor. Sanayi Politikası ve Kalkınma Merkezi kurma çalışmalarını sonuçlandırmak üzere, Üniversitesini bünyesinde yüksek lisans programı da açıldı. Program, sanayi firmalarının katma değerli üretiple kendisini geliştirerek küresel rekabet yarışında geri kalmamasına katkı sağlayacak.

İkinci proje: Finansal inovasyon

Sanayicinin en önemli sorunlarından birinin de finansal yönetim olduğuna dikkat çeken Bahçivan, bu konuda şu değerlendirmeyi yaptı: "Sanayici iki yıldır esas faaliyetinden kazandığı paranın yarısını finansal giderlere harcamak zorunda kaldı. Geçen yıl da bunun altını çizmiştik. Ne yazık ki bu yıl da aynı durum ile karşı karşıyayız. 2013 yılında faaliyet kârları 36,5 milyar lirayı bulan 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun yarısından çoğunu, 19 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetmişti. Bu yıl da 30 milyar lira olan esas faaliyet gelirlerinin yine yarısından fazlasını, 16 milyar lirasını finansman gideri olarak kay-

betmiş. Faaliyet kârlılığı ile ilgili bir diğer önemli göstergede geçen yıl ilk kez kullandığımız EBİTDA verileri. Bu veriler de faaliyet kârlılığındaki gerilemeyi teyit ediyor. 500 Büyük'te EBİTDA oranı geçen yıl yüzde 11 iken, bu yıl yüzde 10,7'ye indi. Toplam borçların aktif toplamı içindeki payına baktığımızda da sanayi sektörümüzün içinde bulunduğu finansman yükünü açıkça görüyoruz. Sanayicinin bu alanda ciddi bir inovasyona ihtiyacı var. Ticaret Üniversitesi ile bir diğer önemli işbirliği konumuz 'Finansal inovasyon' alanındadır. Önümüzdeki günlerde uluslararası konuşmacıların katılımıyla bu konuda bir panel hayata geçireceğiz."

Türkiye'de uzlaşımın başlatılması gerekiyor
İSO Başkanı Bahçivan, ekonomiyi ana gündem maddesi yapan

bir yaklaşımın tüm siyasi partilerce benimsenmesi gerektiğine inandıklarını altını çizerek, böyle bir yaklaşımın seçmen iradesine karşı gösterilecek en tutarlı ve sorumlu davranış olacağını ifade etti. Türkiye'de yıllardır koalisyon pazarlıklarının, müzakerelerinin nasıl yapıldığını biraz unuttuklarını belirten Bahçivan, koalisyonlar noktasında "Bugünkü tablo böyle bir resim ortaya koymuşsa, bunun pozitif bir enerji beklenmesiyle değerlendirilmesinin Türkiye'nin ekonomik geleceğinin hayrına olacağını inandıklarını bildirdi. Türkiye'de uzlaşımın başlatılması gerektiğine değinen Bahçivan, müzakere sürecinin tüm sosyal çevrelerce sabırla beklenmesini ve pazarlıkların belli bir noktaya gelene kadar tüm parti liderlerine anlayış gösterilmesi gerektiğini vurguladı.

Sanayici samimi koalisyon istiyor

SERCAN AKINCI / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Başkanı **Zeynet Bodur Oluyay**, 7 Haziran seçimlerinin ardından tek parti iktidarının yerini muhtemel bir koalisyon yönetimine bırakacağını ifade ederek, "1970'lerin ve 1990'ların, memleketi çürüten, farklı ajandalarla sahip, enerjizimi emen samimiyezsiz koalisyonlarını tekrar yaşamak istemiyoruz. Bu nedenle partilerimizin milletten aldığı mesajı alıp, güçlü bir icraat koalisyonu kurmasını talep ediyoruz. Türk siyasetinin de artık bu olgunluğa eriştiğine inanıyoruz" dedi. Bugün şartları, bir an önce uyumlu ve kracı bir hükümet kurup, sorunların hızla üzerine gidilmesi gerektiğini belirten Oluyay, şöyle devam etti: "Ülkenin 500 büyük sanayi kuruluşunun mali yapısı ve faaliyet kârlılığı gerek erozyona uğruyor. Bu erozyon, sanayide yapılmaz gereken büyük ekonomiyi çin için kaybetmemize neden oluyor. Bakınız, 500 büyük sanayi kuruluşumuzun tek

bir şirket saysak ancak Apple'yı yakalayabiliyoruz. Sınırlı sayıda birçok örgütün birbiri ile savaşı nedeniyle hareketlilik yaşanıyor ve dünyadaki 10 müteccid bir ülkeye sınırlanmış. Avrupa Birliği tam üyelik yolunda bizi oyalarken, en büyük pazarlarımız klasik büyüme sorunlarıyla ayaklarımız bağlanmış. bize yeni bir oyun planı lazım. Dünyada yeni bir trend var. Artık ülkeler büyük projelere değil öncelikler listesiyle şirketlerimizin finansmana erişimi nasıl kolaylaşacak? Sanayide ihtiyaç duyduğumuz teknoloji dönüşümünü nasıl hayata geçirecek? Kadınların ekonominin içine daha nasıl dahil edeceğiz? Kalkınmanın motoru olan eğitimde doğru bir sisteme nasıl geçeceğiz? Sivil ve evrensel değerleri ayan yeni bir Anayasayı nasıl hayata geçireceğiz?" sorularını cevap bekliyor. Yeni hükümetten ekonomi odaklı bir öncelikler listesiyle sanayicilerin bu sorularına cevap bulmasını bekliyor."

ASO BAŞKANI NURETTİN ÖZDEBİR

Partiler, ülke çıkarlarını öne koyarak uzlaşmaya varmalı

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Nurettin Özdebir**, 7 Haziran seçimlerinin ardından, Meclis'te temsil edilen siyasi partilerin bir an önce, parti çıkarları yerine, ülke çıkarlarını öne koyarak uzlaşmaya varmasını ve güçlü bir koalisyon oluşturmasını büyük önem kazandığını vurguladı. Özdebir, "Bizim temennimiz de bu yöndedir. Çünkü, seçimlerin ardından ortaya çıkan siyasi belirsizlik, tüke-

tim ve yatırım harcaması kararlarının ertelenmesine yol açmaktadır. Bu durum açılmazsa, bu yıl da kaybetmiş olacağız" dedi. Haziran ayı oda meclis toplantısında konuşan ASO Başkanı Özdebir, ekonominin 22 çeyrektr büyüdüğünü, dünyanın bulunduğu şartlar içerisinde bu durumun olumlu olduğunu, ancak milli gelirin son 2 çeyrektr düştüğüne dikkat çekti. Özdebir, "TL olarak reel milli gelir 2014'ün son çeyreğinde yüzde 4,6 ve 2015'i ilk çeyreğinde yüzde 6,3 oranında düşmüştür" dedi. İlk çeyrekteki büyümenin yüzde 4,5 artan iç talepten kaynaklandığını aktaran Özdebir, bu artışın yılın kalamında bu şekilde devam edip etmeyeceğinin tartışılması gerektiğini ifade ederek yatırım harcamalarının bir önceki yılın aynı dönemine göre artmamasının düşündürücü olduğunu dile getirdi.

Türkiye'de yatırım ve üretim ortamını iyileştirecek yapısal reformlar gerçekleştirilmeden ekonomik büyümede anlamlı bir artış sağlanamayacağını altını çizen Özdebir, "Ancak yapısal reformlar kalıcı ve güçlü hükümetlerce

geçerleştirilebilir. 7 Haziran seçim sonuçları tek partili bir hükümetin kurulmasına imkan vermemiştir. Bu durumda Meclis'te temsil edilen siyasi partilerin bir an önce parti çıkarları yerine ülke çıkarlarını öne koyarak uzlaşmaya varması ve güçlü bir koalisyon oluşturmasını büyük önem kazanmaktadır. Bizim temennimiz de bu yöndedir. Çünkü seçimlerin ardından ortaya çıkan siyasi belirsizlik, tüketim ve yatırım harcamalarının etkilenmesine yol açmaktadır. Bu durum açılmazsa bu yıl da kaybetmiş olacağız" dedi.

Şahsi kâprisler kenara bırakılmalı

Menfaat çelişkilerinin bırakılıp millet için gerçeklemler yapılabilmesi üzerine çalışılması gerektiğini vurgulayan Özdebir, "Bir taraftan işsizlik rakamları artarken, bir taraftan protesto olan çek ve senetlerin miktarında ciddi artışlar yaşanırken, bir taraftan da gelmekte olan müthiş bir teknoloji tusanamisi altında ezileceğimiz bu günleri çok iyi değerlendirmesek, önümüzdeki dönemlerde her zaman üçüncü sınıf bir ülke olmak mecburiyetinde kalacağız kritik günlerden

geçerken, siyasetçilerin de şahsi kâprislerini bir kenara bırakıp vatan için, millet için el ele verip gerçeklemler güçlü, kararlı ve dört yıl sürecek reformları yapacak bir hükümeti oluşturamazsınız" diye konuştu.

Bu bir fırsat; Anayasadan başlamak üzere tüm düzenlemeler yapılmalı

TBMM'de her türlü görüşün temsil edildiğini hatırlatan Özdebir, bunun bir fırsat olduğunu dile getirerek, "Bu fırsatta reformlar dedikimiz, hepimize acı çektiren, Anayasadan başlamak üzere tüm kanunlarımızı, yönetmeliklerimizi, hepsini, bütün mevzuatımızı siz salondaki değerli insanları hayatın merkezine koyacak, üretimin önünü açacak, yenilikçi yatırımların önünü açacak, insanlara takdir ve heyecan verecek düzenlemelerin yapılması lazımdır" dedi.

Meclis toplantısının ardından ASO geleneksel iftar yemeği gerçekleşti. İftar yemeğine Ekonomi Bakan Yardımcısı Adnan Yıldırım, Maliye Bakan Yardımcısı Abdullah Cantimur başta olmak üzere bürokratlar, belediye başkanları, sivil toplum örgütleri başkanları, ASO meclis ve komite üyeleri ile çok sayıda davetli katıldı.

ASO'nun 34 üyesi en büyük 500 arasında
ASO Başkanı Özdebir, İSO'nun açıkladığı Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu arasında ASO'nun 34 üyesinin yer aldığını belirterek, tüm üyelerini kutladı.

Sanayici yüksek lisans dersleri verecek

İSO Meclisi'nin olağan toplantısında açılış konuşmasını yapan Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yeni bir işbirliğinin müjdesini verdi. Bahçivan, İstanbul Ticaret Üniversitesi ile "Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi" adında yüksek lisans programı açılması konusunda anlaşmaya vardıklarını söyledi. Bahçivan, programın küresel rekabette katkı sağlayacağını söyleyerek, akademik kariyeri olan sanayicilerin burada ders vereceklerini ifade etti.

Erdal
Bahçivan

Türk sanayisinde özkaynak alarmı

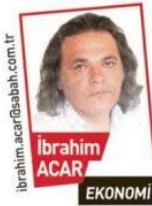
Katma değerli üretim yapamadığı için kârlılığı düşen ISO üyeleri, çıkış yolu arıyor. Yatırımın yüzde 50'den fazlasını krediyle yapan ISO 500 şirketlerine, "Özkaynak kullanmanız şart" uyarısı geldi

(Soldan) Hüsamettin Kavi, Nazım Ekren, Erdal Bahçivan, Ali Coşkun ve Hasan Büyükdede toplantının açılışında yer aldı.

Borçluluğu artarken faaliyet kârının yarısından fazlasını finansman giderlerine harcayan Türkiye'nin en büyük sanayi şirketleri 'kaynak' sıkıntısı çekiyor. 2004'te yüzde 54.5 olan yatırımlardaki özkaynak kullanım oranı, 2014'te yüzde 43'e düşünce tehlike sinyalleri çaldı. Katma değer yaratan şirketlerin ISO 500'deki ağırlığı da buna paralel olarak azaldı. 2004'te ISO 500'de 7 elektronik şirketi varken 2014'te bu sayı 3'e geriledi. Bunda şirketlerin rekabet gücünün zayıflaması etken oldu.

Bu sorun İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi'nin haziran ayı olağan toplantısına da damga vurdu. "ISO 500 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar

ibrahim.acar@saabah.com.tr

Ibrahim ACAR
EKONOMİ

ve Çözüm Yolları" gündemiyle yapılan toplantıda ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye sanayisinin hantal boyutundan, ileri teknoloji kullanan ve Ar-Ge altyapısını güçlendiren bir yapıya dönüştürülmesi gerekiyor" dedi.

KÂRIN YARISI KREDİYE GİTTİ

Toplantıda ISO 500 araştırması da analiz edildi. Erdal Bahçivan, şirketlerin özkaynak yerine ucuz finansmanla yeni yatırım yapmasının avantajlarını yaşadığına dikkat çekerek, sanayicinin kârının yarısını finansmana gittiğini söyledi. ISO Danışmanı Dr. Can Fuat Gürlele ve Erkin Şahinöz de "Daha az özkaynak kullanarak rekabetçi olmayız" diye uyardı. Şahinöz ayrıca ABD Merkez Bankası Fed'in faiz artırımına vurgu yaparak sanayiciyi yeni dönemde borçla yatırım yapmaması konusunda uyardı.

Yatırımda özkaynak düştü

Yıl	Toplam borç (%)	Özkaynak (%)
2004	45.5	54.5
2005	47.1	52.9
2006	46.9	53.1
2007	45.2	54.8
2008	52.7	47.3
2009	49.1	50.9
2010	51.0	49.0
2011	53.7	46.3
2012	52.8	47.2
2013	57.0	43.0
2014	57.0	43.0

GİZLENEN ŞİRKET SAYISI ARTIYOR

ISO 500 verilerinde kendini gizleyen şirket sayısının artması da dikkat çekti. 500 büyük içinde özkaynak rakamını açıklamak istemeyen şirket sayısı 2000'de 20 iken 2014'te 200'e çıktı. 245 şirket dönem kârını açıklamadı.

Finansman gideri % 50'yi geçti

Yıllar	Finansman gideri (Milyon TL)	Faaliyet kârı (Milyon TL)	Oran (%)
2013	19.185	36.435	52.7
2014	15.989	30.457	52.5

ISO, yüksek lisans programı başlatıyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, İstanbul Ticaret Üniversitesi işbirliğiyle Türkiye’de önemli bir adım atarak ‘Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi’ adıyla yüksek lisans programı açtıklarını açıkladı. Türkiye sanayisinin hantal boyutundan, ileri teknoloji kullanan ve Ar-Ge altyapısını güçlendiren bir yapıya dönüştürülmesi gerektiğinin altını çizen Bahçivan “Yüksek lisans programı, sanayi firmalarının katma değerli üretimle kendisini geliştirerek küresel rekabet yarışında geri kalmamasına katkı sağlayacak” dedi. »EKONOMİ SERVİSİ

İSO İLERİ TEKNOLOJİYE EĞİTİMLE ULAŞACAK

Ar-Ge'de sınıfta kaldık

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO 500 sanayi kuruluşunun Ar-Ge harcamasının düşük olduğunu ve teknoloji yoğunlukları açısından önlerinde uzun bir yol bulunduğunu belirtti

ÖNDER
ÇELİK
İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin Haziran ayı olağan toplantısı "İSO 500 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar ve Çözüm Yolları" ana gündemiyle gerçekleşti. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, İSO Danışmanları Can Fuat Gürlesel ve Erkin Şahinöz ile İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Ekren konuk oldu. Meclis üyelerini 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının sonuçları hakkında bilgilendiren **Erdal Bahçivan**, İstanbul Ticaret Üniversitesi ile yürütülen görüşmeler sonucu üniversite bünyesinde "Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi" adıyla bir yüksek lisans programı açıldığını kaydetti. Bahçivan, yüksek lisans programının önemini şöyle anlattı: "Geçen hafta açtığımız İSO-500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014 yılı verileri gösterdi ki, sanayi kuruluşlarının Ar-Ge ve teknoloji yoğunlukları açısından önlerinde oldukça uzun bir yol var. 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranı binde 7.4 gibi düşük düzeyde iken, yüksek teknolojilerin oluşturulan katma değer içindeki payı sadece yüzde 3.2 oldu. Bu sonuçlar, Türkiye'nin ihtiyacı olan istikrarlı büyümenin, katma değerli üretim odaklı olması gerektiğini net bir şekilde ortaya koyuyor."

'AVM KÜLTÜRÜ' ELEŞTİRİSİ

Toplantıda meclis üyeleri de sorunlarını dile getirdi. İSO Meclis Üyesi Ömer Karadeniz, İSO 500'ün gelirlerinin 180 milyar dolar olduğunu belirterek, "Eşittir bir Apple. Dehşet bir şey bu, bize yakışmıyor" dedi. AVM kültürünün sanayiye yönlendirilmesi gerektiğini anlatan Karadeniz, "Bunu yaparsak değerli ürünler çıkar. Adamlar lensin kilosunu 60 bin dolara satarken, biz mermerin kilosunu 70 sente satıyoruz" ifadelerini kullandı.

Erdal Bahçivan

İSO Meclis Üyesi Adem Genç de, bankaların kâr patlaması yaptığını belirterek, "Bankalar bizim yüzümüzde ortağımız olmuş. Sanayici kazandığını bankalara ödüyor. Çok kâr ediyorlar, etsinler ama sanayicinin üzerinden etmesinler" diye konuştu.

'En kötü' geride kalmış olabilir

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, yılın ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergelerin, üretim ve yatırımda iyileşme yaşandığına işaret ettiğini vurgulayarak, ilk çeyrekte en kötünün geride kalmış olabileceğini belirtti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, ikinci çeyreğe ilişkin öncü göstergelerin ilk çeyrekte "en kötünün" geride kalmış olabileceği izlenimi uyardığını söyledi.

Yüzde 2.5-3 civarı büyürüz

9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel anısına saygı duruşuyla başlayan **İSO** Meclis toplantısının açılışında konuşan Bahçivan, Türkiye ekonomisinde 2015'in ilk çeyreğinde yüzde 2.3 olarak gerçekleşen büyümede iç talebin ciddi biçimde ağırlık taşıdığını, dış talebin büyümeye negatif etki yaptığını, ihracatın, sanayi ü-

retiminin ve yatırımların zayıf seyrettiğini ifade etti. **Erdal Bahçivan**, şöyle devam etti:

"2015'in ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergeler, ilk çeyrekte 'en kötünün' geride kalmış olabileceği izlenimi uyardırmaktadır. Mart ve nisan aylarında sanayi üretiminde görülen artışın yanı sıra kapasite kullanım ve reel kesim güven endeksi ile tüketici güven endeksindeki kısmi toparlanma, ekonominin üretim ve yatırım tarafında bir miktar iyileşme yaşandığına işaret etmektedir. Mevcut veriler ve riskler altında 2015'te Türkiye ekonomisi için yüzde 2.5-3 civarında büyüme tahmini yapmak mümkündür."

Nasıl koalisyon pazarlığı yapıldığını unuttuk

İSO Başkanı Bahçivan, seçmen tercihinin ortaya koyduğu sonucun herkesçe takdir ve saygıyla karşılanması gerektiğini söyledi.

Türkiye'de yıllardır koalisyon pazarlıklarının, müzakerelerinin nasıl yapıldığını biraz unuttuklarını belirten Bahçivan, koalisyonlar

noktasında ortaya çıkan resmin pozitif bir enerji beklentisiyle değerlendirilmesinin ekonomik geleceğin hayrına olacağını belirtti.

Kârlılık azalsa bile üretme arzusu var

ERDAL Bahçivan, "İSO 500 Büyük" başlıklı araştırmalarına da değinerek, 500 büyük şirketin kârlılık performansının yüzde 8'den yüzde 6.4'e düştüğüne işaret ederek, kârlılıkta yaşanan azalmaya rağmen, sanayicinin üretmek arzusu ve mücadelesini takdir etmekle birlikte sürdürülebilir olmadığını ifade etti.

GELEN EKONOMİK VERİLER SAĞLAM, TÜRKİYE GÜCÜNE GÜÇ KATACAK Öncü data müjdesi

Türkiye'de mart ve nisan aylarında sanayi üretiminde görülen artışın yanı sıra kapasite kullanım ve reel kesim güven endeksi ile tüketici güven endeksindeki kısmi toparlanma, ekonominin üretim ve yatırım tarafında iyileşme yaşandığına işaret ediyor. Bu yılın çeyrekleri önceki yıllara göre daha iyi olacak

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yılın ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergelerin ilk çeyrekte "en kötünün" geride kalmış olabileceği izlenimi verdiğini söyledi.

ISO Meclisi'nin "ISO 500 Aynasından Ekonomi ile Sanayimizdeki Ana Sorunlar ve Çözüm Yolları" ana gündemi ile düzenlenen Haziran Ayı Meclis Toplantısı'nda konuşan **ISO Başkanı Bahçivan**, Türkiye ekonomisinde 2015'in ilk çeyreğinde yüzde 2,3 olarak gerçekleşen büyümede iç talebin ciddi biçimde ağırlık taşıdığını, dış talebin büyümeye negatif etki yaptığını, ihracatın, sanayi üretiminin ve yatırımların zayıf seyrettiğini ifade etti.

Erdal Bahçivan, "2015'in ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergeler, ilk çeyrekte 'en kötünün' geride kalmış olabileceği izlenimi uyardırmaktadır. Mart ve nisan ayların-

da sanayi üretiminde görülen artışın yanı sıra kapasite kullanım ve reel kesim güven endeksi ile tüketici güven endeksindeki kısmi toparlanma, ekonominin üretim ve yatırım tarafında bir miktar iyileşme yaşandığına işaret etmektedir. Mevcut veriler ve devam eden riskler altında 2015'te Türkiye ekonomisi için yüzde 2,5-3 civarında bir büyüme tahmini yapmak mümkün" dedi.

ÜRETİM VE İSTİHDAM ARTIYOR

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Sanayicilerimizin esas faaliyetlerindeki kârlılığında yaşanan azalmaya rağmen, üretmek arzusunu takdire değer bulmakla birlikte, bunun sürdürülebilir olmadığını ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini vurgulamak istiyorum" derken, 2014 yılında Türkiye'deki 500 büyük sanayi kuruluşunun istihdamının yüzde 4,2 oranında artarak yaklaşık 640 bin kişiye yükseldiğini kaydetti.

ISO'dan sanayide ileri teknolojiye eğitim desteği

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** (ortada), İstanbul Ticaret Üniversitesi işbirliğiyle Türkiye'de önemli bir adım atarak "Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi" adıyla yüksek lisans programı açtıklarını açıkladı. Toplantıya, eski bakanlardan Ali Coşkun, ISO Danışmanları Can Fuat Gürlesel ve Erkin Şahinöz ile İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Ekren konuk oldu.

REZA ZARRAB'A ÖDÜL VERİLMESİNE SANAYİCİDEN TEPKİ:

Gecen pazar düzenlenen törende, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) İhracatın Şampiyonları ödülünde 7 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonunda gözüne alınan İranlı işadamı Reza Zarrab'a mücevher dâlımda ödül verildi. Zarrab ödülü Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve TİM Başkanı Mehmet Büyükeksi'nin elinden aldı. FOTOGRAF: CIHAN

Lüzumsuz kişilere verilen ödül, namusu ve şerefiyle çalışan sanayicileri yaraladı

17 Aralık rüşvet operasyonunun başaktörü İranlı işadamı Reza Zarrab'a ödül verilmesine, Makina ve Aksamları İhracatçı Birliği eski Başkan Yardımcısı Serol Acarkan'dan sert tepki geldi. "Lüzumsuz kişilere verilen ödül; namusu, şerefi ve emeğiyle çalışan tüm sanayicileri derinden yaralamıştır." diyen Acarkan, bu durumun sanayicinin içinde ukde olarak kalacağını söyledi.

ABDULKADİR CEMBEKLİ İSTANBUL

17 Aralık asrın yolsuzluk operasyonunda, bakanlara rüşvet verdiği iddiasıyla tutuklanan Reza Zarrab'a, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Genel Kurulu'nda Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve TİM Başkanı Mehmet Büyükeksi tarafından ihracat ödülü verilmesi sanayicileri rahatsız etti.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi haziran ayı olağan toplantısında konuşan Makina ve Aksamları İhracatçı Birliği Yönetim Kurulu eski Başkan Yardımcısı Serol Acarkan ödül için, "Lüzumsuz kişilere verilen ödül namusu, şerefi ve emeğiyle çalışan tüm sanayicileri derinden yaralamıştır." ifadelerini kullandı. Acarkan, bu durumun sanayicinin içinde bir ukde olarak kalacağını söyledi. Üretim ve ihracatın geriye gittiğini dile getiren Acarkan, "Türkiye üreten bir ülke olması lazım. Herkes konuşuyor, büyüklerimiz konuşuyor, abilerimiz konuşuyor, hükümetin

yetkilileri konuşuyor. Kürsülere çıktığımız zaman uçak yapıyoruz, araba yapıyoruz, uzaya gidiyoruz, füze yapıyoruz... Yapıyoruz da sonuç nerde? Maalesef bu konuda da bir ileriye gidış göremiyorum." dedi.

Türkiye'de bu güne kadar bazı gerçeklerin konuşulmadığını ancak artık konuşulması gerektiğini ifade eden Acarkan, bakanlıklarda bürokratik bir yapı kurulduğunu ve bu yapıdan dolayı sanayicinin iş yapamaz hale geldiğini kaydetti. Bu durumun sebebinin ciddi olarak tartışılması gerektiğini belirten Acarkan, "İnanıyorum ki bugün her sanayici ve her işveren bürokrasinin zorlukları ile ilgili dört beş baskı yapabilecek bir kitap yazabilir. Bugün birçok bakanlığı kapatalım, inanın farkında bile olmayız. Sadece sanayiciye engel olmak için kurulmuş bir bürokratik yapı var. İş yapmama düşüncesinde olan bir zihniyet, bizim

SEROL ACARKAN

bocalamamız için çaba gösteriyor." diye konuştu. Türkiye'nin 13 yıldır kuvvetli bir tek parti hükümetine sahip olmasına rağmen, bürokrasinin sanayici önünde kalın bir duvar haline geldiğini dile getiren Acarkan, "Bugün en basit bir kağıdı bile erken bir aydan önce alamıyorsunuz. Daire başkanını, genel müdürü anyorsunuz bakarız ederiz diyorlar. Her işe bir bakanı mı sokmak gerek? Bu yapıyı değiştirmiyoruz. Bu konudan sanayiciler şikayetçi." dedi.

PARTİLERE UZLAŞMA CAĞRISI

Toplantıda konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** ise seçim sonrası parlamentonun koalisyon kurma sürecine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Parlamento aritmetiği çerçevesinde, Türkiye'nin uzlaşarak iş yapmayı, farklı fikirleri bir havuz içerisinde değerlendirerek verimli neticeler elde etmeyi başarması gerektiğini

dile getiren Bahçivan, "Türkiye demokrasisinin, siyasi partilerimizin ve liderlerimizin birikimine de yaklaşan budur. Bu nedenle müzakere süreci tüm sosyal çevreler tarafından sabırla izlenmeli. Pazarlıklar belli bir olgunluğa gelene kadar tüm siyasi partilere ve liderlere anlayışla yaklaşılması gerekli. Yeni bir siyasi risk ve beklentiler oluşturmayacak şekilde, ekonomiyi ana gündem maddesi yapan bir yaklaşımın, tüm siyasi partiler tarafından benimsenmesi gerektiğine inanıyoruz." şeklinde konuştu. Bahçivan, Türkiye'de sanayinin gelişimi için üniversitelerle işbirliği yapılması konusunda önemli projeler hayata geçirdikleri müjdesini verdi. Bahçivan, İstanbul Ticaret Üniversitesi bünyesinde 'Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi' adıyla yüksek lisans programı açıldığını açıkladı.

Konuk konuşmacı **İSO Danışmanı Can Fuat Gürlesel**, **İSO 500** Kuruluş araştırması ışığında firmaların daha az öz kaynak kullanarak rekabet gücünü artırmayacağını altını çizirken, **İSO Danışmanı Erkin Ş**